

Nem érzéketlenségről és faji előítéletekről, hanem személyes és üzleti érdekekről, a törvény betűjének be nem tartásáról szól a rozsnyói gyermekotthon ügye

Az ügyre, mely a Szepes–gömöri Érchegeység lábainál időközben bonyolult üggyé dagadt, jellemző, hogy nem lehet igazán tudni, ki kivel áll szemben.

Nem érzéketlenségről és faji előítéletekről, hanem személyes és üzleti érdekekről, a törvény betűjének be nem tartásáról szól a rozsnyói gyermekotthon ügye

Az ügyre, mely a Szepes–gömöri Érchegeység lábainál időközben bonyolult üggyé dagadt, jellemző, hogy nem lehet igazán tudni, ki kivel áll szemben. Adott ugyanis egy város, melynek kell hogy legyen városfejlesztési terve, és be kell azt tartania; adott továbbá egy több évtizede sikeresen működő intézmény – a dobsinai székhelyű árvaház –, mely azáltal, hogy gondoskodik az árván maradt gyerekekről, köztudottan állampolgári jelentőségű szerepet tölt be. Végül pedig ott vannak a lakók, akik pénzt és fáradságot nem kímélve felépítették a kertvárost, és szeretnék élvezni annak minden komfortját, féltve őrzött nyugalmaikról nem is beszélve.

Előre kell bocsátanom azt is, hogy bár az árvaház lakói csendes, rendes gyerekek, többségük roma származású, és a helyi kisegítő iskolát látogatja. Ez persze kizárólag abban az esetben bírna jelentőséggel, ha a kertváros lakói közül akár csak egy is táplálna valamiféle buta faji vagy más előítéletet, ám erről szerencsére szó sincs. Annak, hogy mégis aláírásgyűjtést kezdeményeztek, majd petíciót nyújtottak be a város képviselő-testületének, kizárólag üzleti vonatkozásai vannak. Azzal, hogy a város vezetése felrúgja a városfejlesztési tervet, a kertváros ingatlanjainak piaci értékét veszélyezteti – hangzik az aláírók hivatalos álláspontja, és figyelembe véve az ingatlanpiac nem feltétlenül logikus alapokon nyugvó működési mechanizmusát, nagy valószínűséggel igazuk is van. Miképp az ügyben érdekelt valamennyi félnek.

Értelmezés és félreértelmezés

„Nem volna szerencsés, ha félreértelmeznénk a tényeket, miáltal az ügy más, nem kívánt színezetet kapna – vezeti fel a témát Jarmila Vajdová, a petíciót kézjegyükkal ellátó lakosok szószólója. – A lakosok áprilisban kezdtek aláírást gyűjteni, amire az szolgáltatott indokot, hogy a város az Augusztus 29-e utcában található egyik ingatlanra építkezési jóváhagyási eljárást írt ki. A lakosokkal ezt előzőleg persze nem tudatták, amit többen nehezményeztek is. A felháborodásra az adott okot, hogy a dobsinai gyermekotthon megvásárolta az egyik családi házat – amihez persze joga volt –, majd ezt követően kérvényezte az épület felhasználási céljainak módosítását. Magyarán: családi házból más célra felhasználható építménnyé minősítették át. A városrendezési terv szerint azonban ez a terület kizárólag az egyéni lakásépítés céljait szolgálhatja; tehát nem lehet itt üzemet, esetleg lakótelepet építeni.

Megjegyzem: ezt a város általános érvényű rendelete írja elő, melynek betartása az egyénekre nézve csakúgy kötelező, mint a város vagy az intézmények esetében.”

A mintegy száz helybeli lakos aláírását tartalmazó petícióban valóban az áll, hogy nem értenek egyet ezen eljárással, fogadtatása mégis hűvösre sikeredett. A lakosoknak nincs keresnivalójuk az eljárásan – hangzott a hivatalos válasz, amikor néhányan vélt vagy valós igazuknak érvényt szerzendő a hivatalokhoz fordultak. Jelenleg az épület átadásához szükséges szakvéleményeztetés folyik – tudatták még velük, ami csak azért is hihetetlennek tűnt, mivel az erre vonatkozó engedélyt, mely tanúsította, hogy az épület üzemképes, és alkalmas arra, hogy lakóházként használják, réges-rég kiadták már.

„Az építkezési jóváhagyási eljárást követően május 3-án nyújtottuk be a petíciót a városi hivatalban – folytatja az egyre homályosabb történetet Vajdová –, melynek a törvény értelmében az ügy tisztázásának idejére fel kellett volna függesztenie a jóváhagyási eljárást. Nem ez történt, hanem kaptunk egy nagyon gyors választ, melyben az állt, hogy »mivel beadványunk nem teljesíti a petícióról szóló törvényben foglalt kritériumokat, tárgytalannak minősítik«. Hogy mely követelményekre gondoltak? Elsősorban a törvénynek arra a kitételére, mely leszögezi, hogy a petíciónak társadalmi érdeket kell szolgálnia. Úgy tűnik, ez nem az... A továbbiakban beadványunkat csak panaszként kezelték.”

A paragrafus görbéiről

Ez volt az a pont, amelynél a kertváros lakosainak egy emberként elakadt a lélegzete. Miről van itt szó, ha nem egy közösség érdekeiről – tették fel magukban a költői kérdést, s mert választ nem találtak, menten az ügyészséghez fordultak. A petíció és a városi hivatal válasza tehát a törvény szolgáinak kezébe került, akiknek – ugyancsak a törvény értelmében – 30-60 napjuk volt rá, hogy választ adjanak. Az építkezési jóváhagyási eljárás a történetek elle-nére is vígan folytatódott, miközben az ügy is bonyolódott. Ezalatt a lakók tudomására jutott, hogy körülbelül egy hónappal korábban a Területi Tisztiorvosi Szolgálat kiadott egy végzést, melyben megállapítja, hogy az épület helyiségeinek állapota és felszereltsége megfelel 10-14 lakó igényeinek kielégítésére. Ez csak azért is érdekes, mert az egészség védelméről szóló, 272-es számú törvény kimondja, hogy az építmény felhasználási céljainak átminősítése során elsősorban a területrendezési tervet kell szem előtt tartani. Aki kiadta ezt a végzést, a törvény betűjével ellentétben cselekedett.

Május 19-e lett, mire a petíciót megfogalmazó lakosoknak sikerült kicsikarniuk az építési hivataltól az említett végzést; két napjuk volt tehát arra, hogy a törvény által meghatározott határidőn belül fellebbezzenek ellene. Ezt meg is tették, észrevételeiket továbbítva a tisztiorvosi szolgálat pozsonyi központjába; ez ahelyett, hogy leállította volna a jóváhagyási eljárást, felülírta a kérdéses végzés kiadásának dátumát, ami a törvény értelmében akár hamisításnak is minősülhet(ne).

Június lett, mire az építésügyi hivatal válaszra méltatta a város polgárait, miközben az ügyészség is felgöngyölítette a szálat rá eső részét, írásba adva, hogy amit a lakosok írtak, az a törvény értelmében igenis petíciónak minősül. A város vezetése és képviselő-testülete figyelmeztetést is kapott emiatt, majd a jól megérdemelt nyári vakációra indult. A soron következő önkormányzati ülésen viszont már megjelentek a petíciót kezdeményező lakosok képviselői is, hogy esélyt adjanak a város vezetésének hibás döntései visszavonására. Meg is tárgyalták a petíció ügyét, mégpedig az egyéb pontok között, újfent rámutatva, hogy a város főellenőre helyesen cselekedett, amikor a petíciót panasznak, a panaszt pedig megalapozatlannak minősítette.

Nem jártak szerencséivel a kertváros lakói a Kerületi Építésügyi Hivatalnál sem, melynek

szintén eljuttatták a petíciót, azzal a megjegyzéssel, hogy véleményük szerint a helyi hivatal nem törvényszerűen járt el, amikor nem hívta meg őket a jóváhagyási eljárásra. A válasz önmagáért beszél: „A hivatal hatáskörébe tartozik annak eldöntése, kiket hív meg a jóváhagyási eljárásra.” Érdekes álláspont, mivel a felettes szervnek kötelessége lett volna felülvizsgálni az eljárás jogszerűségét, beleértve azon hiányosságok kiküszöbölését is, melyekre a laikusnak is nevezhető lakosok nem mutattak rá. Ehelyett védekező pózba helyezkedtek, ami nem biztos, hogy a hivatalos ügyintézés legeredményesebb módja.

Sokadik nem

„A legutóbbi önkormányzati ülésen – szövi tovább a szálakat Vajdová – ismét megjelentünk, és kérlelni kezdtük a képviselőket, hogy szavazzanak végre a petíció tartalmáról. Érdekes módon a szó mindig a lakókra, a gyerekekre terelődik, pedig ez az ügy egyáltalán nem róluk szól. Egyesek rasszistának, nyárspolgároknak tartanak bennünket, pedig mindössze azt szeretnénk elérni, hogy a kertváros házait az arra kijelölt célra használják. Az ingatlan megszerzésének és használásának módja ellenkezik a törvényekkel, a városfejlesztési tervvel, holott mindkettő betartása kötelező érvényű – legalábbis az állampolgárok többségére nézve.”

A kertváros lakosai közben kiterjedt levelezésbe kezdtek – kikérték egyebek között az építésügyi minisztérium véleményét is, ahonnan megerősítették a Kerületi Építésügyi Hivatal álláspontjának helyességét. Az államügyészség közben figyelmeztetést küldött a tisztiorvosi szolgálatnak, amit csak olyan esetekben tesz, ha nem tartják be a törvény betűjét. Az ombudsman szerint csorbát szenvedtek a kertváros lakóinak alapvető emberi jogai, és beleegyezésüket kérte ahhoz, hogy eljárást kezdeményezzen az építésügyi hivatal ellen.

Rozsnyó város képviselő-testülete novemberi ülésén végül mégis napirendre tűzte a petíció, egész pontosan az erre vonatkozó ügyintézés menetéről szóló, informatív jellegű jelentés tárgyalását. Ezt nagyon megfontoltan három részre osztották: az elsőben tudomásul vették a petíció benyújtását, a másodikban megerősítették az előző ülésen hozott határozatukat, mely szerint tudomásul vették a petíció benyújtását, és erkölcsi támogatásban részesítették a lakosoknak az építésügyi hivatal felé történt fellebbezését. A harmadik pontban pedig elutasítják a petíciót.

Mi van a kerítésen túl?

Az Augusztus 29-e utca sarkán álló, sok vitát kiváltó ház és porta ugyanolyan tiszta és rendes, mint a többi; csupán a ház homlokzatán található tábláról lehet megtudni, hogy a dobsinái gyermekotthon Satelit nevet viselő, családi típusú intézménye kapott itt helyet. Két tizenéves legényke sürgölődik gereblyékkel a kertben. Magabiztosságukból kitűnik: itthon vannak.

„Nem tudom, kivel van bajuk az itteni lakosoknak, de az biztos, hogy mi nem ártottunk nekik – mondja Blažena Winogroccka, az intézmény vezetője. – Mindenesetre hideg zuhanyként ért bennünket, amikor megtudtuk, hogy a petíciót aláíró helyi lakosok a gyerekek egészségét, épségét féltik. Nem tudom, honnan, de arra a következtetésre jutottak, hogy az itteni feltételek nem felelnek meg nekik, túl sokan vannak enynyi helyiségre, kicsi nekik ez az udvar. Az otthon szeptember 1-jén kezdte meg működését, de ők már áprilisban aláírásokat gyűjtöttek, ami elég figyelemre méltó előrelátásról tanúskodik. Persze lehet, hogy valóban az ingatlanok értékét féltik, de erre szerintem semmi okuk, hiszen eddig is családi házként használták ezt az építményt, és ezután sem lesz másképp. Csupán tíz gyerekkel több lett az utcában.”

Winogroccka asszony azt sem tartja kizártnak, hogy végül a lakosok győznek, és el kell hagyniuk az épületet. Ez esetben a tíz gyerek visszakerül a dobsinái gyermekotthonba, melyre inkább illik a gyűjtőtábor elnevezés, mivel az egy kollégiumjellegű intézet. Vajdová az üggyel összefüggő levelezést tartalmazó, vaskossá dagadt akta fölött még egyszer hangsúlyozza: a

Egy kicsit azért mindenki járjon jól!

Írta: Új Szó

2005. december 03. szombat - Módosítás: 2005. december 03. szombat

petíció nem a gyerekek ellen irányul. Nem is a város képviselő-testülete ellen, melynek még az építési jóváhagyási eljárás lezárása előtt foglalkoznia kellett volna vele, és tudnia kellene, hogy a városfejlesztési tervet csakis háromötödös szavazattöbbséggel lehet módosítani.

A lakosoknak választott képviselőikbe, a gyerekeknek pedig az esélyegyenlőségbe vetett hite ingadozik most erősen a felső-gömöri bányavárosban. Valami azt sugallja, hogy ennek az ügynek sem lesznek nyertesei...

LŐRINCZ ADRIÁN